

Regionstyrelsen §§ 197-217

Tid: 2015-12-15, kl 13:00-16:40

Plats: Regionens hus, sal A

§ 212
RJL2015
/2338

Granskningsrapport – Granskning av åtgärder för ekonomi i balans

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

- Överlämna föreliggande tjänsteskrivelse som svar till revisorerna med anledning av deras granskning

Reservation

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för eget förslag samt förslag som man instämt i.

Sammanfattning

Region Jönköpings läns revisorer redovisar genom skrivelse 2015-11-03 sin granskning och bedömning av åtgärder för ekonomi i balans.

Revisorerna lämnar rekommendationer och frågor. I följande tjänsteskrivelse redovisas åtgärdsplanens effekter samt genomförda och planerade åtgärder.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från arbetsutskottet daterad 2015-12-07
- Tjänsteskrivelse daterad 2015-11-30

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Yrkanden föreligger från Socialdemokraterna och Miljöpartiet i vilka Vänsterpartiet instämmer, *se bilaga 4*. Dessutom vill man till protokollet göra en anteckning, *se bilaga 4*.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på föreliggande förslag mot yrkanden från S, MP och V och finner att styrelsen beslutar i enlighet med föreliggande förslag. Bifaller yrkande om protokollsanteckning.

Beslutet skickas till

Regionrevisionen

Regionledningskontoret – regiondirektör, ekonomi

Regionstyrelsen §§ 197-217

Tid: 2015-12-15, kl 13:00-16:40

Vid protokollet

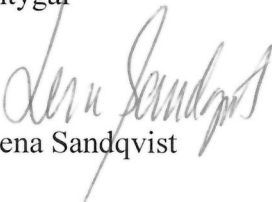
Siw Kullberg

Justeras

Håkan Jansson
Ordförande

Samuel Godrén

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Sandqvist

Granskningsrapport – Granskning av åtgärder för ekonomi i balans

Från Socialdemokraterna och Miljöpartiet har vi haft förslag i budget och flerårsplan som skulle fått andra konsekvenser för verksamheterna när det gäller den negativa ekonomiska utvecklingen inom den somatiska vården.

Regionstyrelsen har i delårsrapporter redovisat ett antal orsaker/faktorer som på ett mer eller mindre opåverkbart sätt varit kostnadsdrivande och att det därför är svårt att värdera effekt av åtgärdsplanen. Därför måste det fortsatta arbetet med en ekonomi i balans ha en bredare ansats, något som vi pekar på i vår skrivning i samband med förvaltningsbudgetarna.

Det som regionrevisionen lyfter fram i sin granskningsrapport är delvis relevant när det gäller förbättringsområden och ändrade arbetssätt.

Yrkande ändring sid 4 sista meningen

Regionstyrelsen kommer följa den ekonomiska utvecklingen och ha en fortlöpande dialog med nämnden för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges beslut.

RegionledningskontoretRegionstyrelsen
Nämnden för folkhälsa och sjukvård

Granskning av åtgärder för ekonomi i balans

Förslag till beslut

Regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård beslutar

- överlämna föreliggande tjänsteskrivelse som svar till revisorerna med anledning av deras granskning

Sammanfattning

Region Jönköpings läns revisorer redovisar genom skrivelse 2015-11-03 sin granskning och bedömning av åtgärder för ekonomi i balans.

Revisorerna lämnar rekommendationer och frågor. I följande tjänsteskrivelse redovisas åtgärdsplanens effekter samt genomförda och planerade åtgärder.

Information i ärendet

Region Jönköpings läns revisorer har granskat regionens åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans inom hälso- och sjukvården. Syftet är att bedöma om regionstyrelsen/regionstyrelsens arbetsutskott/nämnden för folkhälsa och sjukvård har vidtagit tillräckliga åtgärder för att uppnå en budget i balans för hälso- och sjukvården. Revisionen har lämnat rekommendationer och ställt frågor till regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård.

Revisionens rekommendationer och frågor

I granskningsrapporten lämnar revisorerna en rad rekommendationer där i vissa fall redan åtgärd vidtagits medan andra åtgärder kommer att prövas/genomföras i det fortsatta arbetet tillsammans med egna åtgärder.

Revisorerna har ställt följande frågor

- hur arbetet med åtgärdsplanen inom somatisk vård fortskrider och vilka resultat som uppnåtts?

- vilka åtgärder som vidtagits eller planeras för att förbättra förutsättningarna för att analysera och värdera om och i vilken omfattning kostnadsbesparingar uppnås i enlighet med åtgärdsplanen?
- vilka åtgärder som i övrigt vidtas eller planeras för att komma tillrätta med nettokostnaderna per verksamhetsområde inom den specialiserade somatiska vården, överstiger budget och därmed inte uppfyller av fullmäktige fastställda mål samt
- vilka övriga åtgärder som styrelsen avser vidta, till följd av granskningens resultat och revisorernas rekommendationer?

Regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård svarar gemensamt. I tidigare granskningsrapport avseende reglementen har framförts att regionstyrelsen har ett samlat ansvar för verksamhet, ekonomi, finansiering och verksamhetsuppföljning. Samtidigt framfördes att nämndernas ansvar är att "tillse" att verksamheten bedrivs på sätt som fullmäktige angett. Tillsynen sker genom att aktivt följa verksamheten och föreslå förändringar.

Kommentarer till revisionens bedömning

Åtgärdsplanens effekter

Regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård kan konstatera att hälso- och sjukvård är en komplex verksamhet som utgår från invånarnas behov och i vilken omfattning invånarna söker hälso- och sjukvård. De omvärldsjämförelser som presenterats i samband med intervjuer har inte beaktats i rapporten. De rekommendationer som revisionen lämnar tar inte hänsyn till det stora omställningsarbete som behöver göras i vår region liksom i övriga landsting och regioner. Samtidigt är regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård liksom verksamheten väl medvetna om att måluppfyllelse ännu inte nåtts och ett aktivt arbete pågår.

Konstaterande att åtgärdsplanen inte har haft den kostnadsreducerande effekt som avsetts är gjord utifrån en direkt avläsning av budgetavvikelse. Regionstyrelsen har i delårsrapport redovisat ett antal orsaker/faktorer som på ett mer eller mindre opåverkligt sätt varit kostnadsdrivande och att det därför är svårt att värdera effekt av åtgärdsplanen. Någon omvärldsanalys har revisorerna heller inte gjort för att bedöma hur regionen i jämförelser med andra landsting kunnat styra kostnadsutveckling. Om en sådan analys hade gjorts så hade framkommit att regionens kostnader inom hälso- och sjukvård 2014 jfr med 2012 har varit 0,9 procent lägre vilket för vår region motsvarar ca 70 miljoner kronor. För 2015 fram till september finns inte data för enbart hälso- och sjukvård utan enbart för hela verksamheten. Jämförelsen visar att regionen även för 2015 har en lägre ökningstakt än riket.

Åtgärdsplanen beslutades i regionstyrelsen våren 2014 efter genomförd analys. Analysen visade att dåvarande landstinget hade fler vårdplatser och mer slutenvård än genomsnittet i landet. Analysen visade också att kostnaden 2012 för hälso- och sjukvården var högre än förväntad nivå enligt det kommunala

utjämningsystemet. Den somatiska vården var det område som visade störst avvikelser. En motsvarande analys av 2014 års kostnader visar att regionen då låg under förväntat värde. Förändringen från 2012 är i storleksordning 130 miljoner varav 70 miljoner kronor avser lägre kostnadsutveckling och resterande en omvärdering av länets strukturella förutsättningar. Fortfarande finns högre kostnader än förväntat inom somatisk vård.

Även vid utgången av 2015 kommer den somatiska vårdens utgiftsram att överskridas med betydande belopp. Som regionstyrelsen redovisat i delårsrapport 2 så finns mer eller mindre opåverkbara kostnadsökningar som försvårar bedömning av åtgärdsplanens effekt. Hur nettokostnadsutvecklingen hade varit utan såväl kraftsamling som åtgärdsplan är svår bedöma men regionens positiva avvikelser från genomsnittet i landet indikerar att regionstyrelsens ekonomi- och verksamhetsstyrning för en komplex verksamhet står sig väl i jämförelse med riket i övrigt.

Genomförda och planerade åtgärder

Det finns en tydlig styrning med en fördelning av budgeten som följer linjeorganisationen till de olika verksamhetsområdena. Medicinska programgrupper har inte haft något ekonomiskt ansvar men däremot ett ansvar för samverkan i länet. I den rollen är de viktiga i arbetet med åtgärdsplanen. I den nya organisationen finns de flesta medicinska programgrupper samlade i samma verksamhetsområde.

Åtgärdsplanen utgår från att framför allt slutenvård behöver minska till genomsnittet i riket för att kostnadsminskningar ska kunna göras. När invånarnas söktryck inte minskar är det mycket svårt att minska kostnader. Man bör ha stor respekt för att balansera behov och neddragningar ur både patient och medarbetarperspektiv. Samtidigt är det viktigt att kommunicera behovet av förändring och då är schabloniserade kostnadsberäkningar på nya sätt att arbeta ett underlag.

Åtgärdsplanen har sedan beslutet mars 2014 varit i fokus. En viktig del är vårdplatsreduceringar som sker successivt. Neddragning påbörjades 2014 och intensifierats under 2015. Detta måste dock ske på ett patientsäkert sätt och målet är att erbjuda invånarna en vård av högsta möjliga kvalitet. I november 2014 fattade Regionfullmäktige beslut om förändrad organisation från geografiska områden till medicinska områden från 1 februari 2015. Syftet var att skapa bättre förutsättningar för den omställning som beskrivs i åtgärdsplanen.

Ekonomiska rapporter har öppet redovisats varje månad och vid flera tillfällen har fördjupade genomgångar gjorts i både styrelse och nämnd. Den samlade bedömningen har varit att anpassningarna till åtgärdsplanen och den stora organisationsförändringen har genomförts i den takt som varit möjligt med hänsyn till patientsäkerhet och medarbetarnas möjlighet till inflytande. Åtgärdsplanen arbetades redan inför 2015 delvis in i budget och verksamhetsplan.

Åtgärdsplanen har reviderats och blir från 2016 en del i förvaltningsbudgeten. Regionstyrelsens arbetsutskott och presidiet i nämnden för folkhälsa och sjukvård har medverkat i beredningsarbetet. I förvaltningsbudgeten har sedan varje sjukvårdsområde beskrivit sin handlingsplan för arbetet med att minska kostnader.

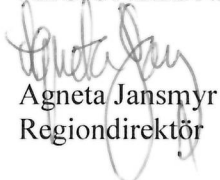
Ansvarsfördelning mellan styrelse och nämnder har förtydligats i nytt reglemente för styrelse och nämnder. Beslut i regionfullmäktige 2015-11-24. Uppföljning av förvaltningsbudget inklusive åtgärdsplan kommer att göras i nämnden för folkhälsa och sjukvård i samband med månads- och delårsrapporter samt årsredovisning. Regionstyrelsen kommer att följa arbetet.

Åtgärdsplanen är framåtsyftande och kommer att vara en del i att skapa framtidens personcentrerad vård, där e-hälsa, teknik, nya arbetssätt och ännu bättre tillvaratagande av kompetens kommer att växa fram. Detta arbete pågår i olika omfattning i hela landet.

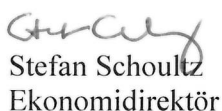
För att komma till rätta med underskottet behöver det ske en minskning av den specialiserade somatiska vården. I budget och verksamhetsplan för 2016 ligger därför utökat uppdrag och utökade resurser till primärvården. Det har under de studerade åren skett en ökning av vårdtillfällena i den specialiserade somatiska vården och detta måste brytas om en minskning av nettokostnaden ska kunna ske. Den samlade bedömningen är att åtgärdsplanen i kombination med den genomförda organisatoriska förändringen är rätt väg att gå. Det är såväl nämnd som styrelsens avsikt att fortsätta att följa detta noga i förhållande till uppdrag från fullmäktige avseende mål och resurser.

I budget och verksamhetsplan för 2016 har fullmäktige förlängt tiden för genomförande så att åtgärder vid utgången av 2016 ska vara genomförda så att dessa med helårseffekt 2017 ger en kostnadsbesparing på 150 miljoner kronor. Detta bygger på bedömning om patientsäkerhet och respekt för chefers och medarbetares möjlighet till inflytande samt att kostnadsläget och kostnadsökning i förhållande till övriga landsting och regioner har förändrats.

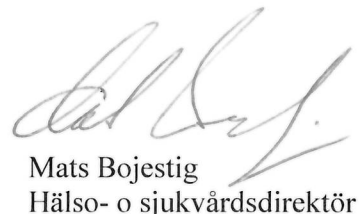
REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Stefan Schoultz
Ekonomidirektör

Mats Bojestig
Hälso- o sjukvårdsdirektör